

รูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต: กรณีศึกษาบ้านชาติพัฒนาชาติไทย
ตำบลอุ่มเหมา อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม
OPERATIONAL MODEL OF PRODUCTION SAVINGS GROUPS: A CASE STUDY OF BAN
CHATPATTANA CHATTHAI, UM MAO SUBDISTRICT, THAT PHANOM DISTRICT, NAKHON
PHANOM PROVINCE

ปรางแก้ว บริบูรณ์¹ และ วรวุฒิ จำลองนาค²

Prangkaeo Boriboon¹ and Worawoot Jumlongnark²

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม¹

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม²

College of Politics and Governance, Mahasarakham University¹

College of Politics and Governance, Mahasarakham University²

Corresponding Author e-mail: worawoot.j@msu.ac.th

วันที่รับบทความ 24 กุมภาพันธ์ 2569; วันที่แก้ไข 14 เมษายน 2569; วันที่ตอบรับ 19 มิถุนายน 2569

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษากระบวนการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอุ่มเหมา อำเภอดงหลวง 2. ศึกษาข้อเสนอแนะต่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอุ่มเหมา อำเภอดงหลวง โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จากสมาชิกและผู้บริหารของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทยจำนวน 30 คน ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1. รูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอุ่มเหมา อำเภอดงหลวง พบว่ากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาติพัฒนาชาติไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการควบคุมงาน รองลงมาคือ ด้านการประสานงาน ต่อมาคือ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการวางแผน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการองค์กร 2. ข้อเสนอแนะต่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอุ่มเหมา อำเภอดงหลวง พบว่าข้อเสนอแนะมุ่งพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์ให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการวางแผนที่รอบคอบ การจัดองค์กรที่ชัดเจน การอำนวยความสะดวกที่คำนึงถึงกำลังใจ การประสานงานที่ดี และการควบคุมติดตามผลอย่างเป็นระบบ เพื่อความโปร่งใสและบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

คำสำคัญ: กลุ่มออมทรัพย์; การจัดการ; ประสิทธิภาพ; การพัฒนาชุมชน

Abstract

This research aims to: 1. Study the operational model of the Ban Chat Pattana Chat Thai Production Savings Group, Uam Mao Subdistrict, That Phanom District; and 2. Study suggestions for improving the operational model of the Ban Chat Pattana Chat Thai Production Savings Group, Uam Mao Subdistrict, That Phanom District. This is a quantitative research using questionnaires to collect data from 30 members and managers of the Ban Chat Pattana Chat Thai Production Savings Group. Descriptive statistics, including percentages, means, and standard deviations, were used to analyze the data. The results showed that: 1. The Ban Chat Pattana Chat Thai Production Savings Group, Uam Mao Subdistrict, That Phanom District, generally had the highest level of positive opinion regarding its operational model. When considering each aspect individually, the aspect with the highest average score was work control, followed by coordination, then direction, planning, and the aspect with the lowest average score was organizational management. 2. Suggestions for improving the operational model of the Savings Group for Production, Ban Chat Phatthana Chat Thai, Uam Mao Subdistrict, That Phanom District, indicated that the suggestions focused on improving the efficiency of the savings group's operations by emphasizing thorough planning, clear organizational structure, direction that considers morale, good coordination, and systematic monitoring and evaluation to ensure transparency and achieve shared goals.

Keywords: Savings Group; Management; Effectiveness; Community Development

บทนำ

ในบริบทของสังคมชนบท กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีบทบาทในการลดปัญหาหนี้สินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบ เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทุนหมุนเวียน และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน การดำเนินงานของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และ ความสามัคคีของสมาชิก (อัสวรักษ์ ราชพลสิทธิ์ และคณะ, 2568) อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นอยู่กับรูปแบบการดำเนินงาน การบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นสำคัญ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเกิดจากการรวมตัวของประชาชนในชุมชนเพื่อส่งเสริมการออมเงินและการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ สมาชิกมีการออมเงินอย่างสม่ำเสมอและนำเงินออมมาบริหารจัดการเป็นกองทุนสำหรับให้กู้ยืมเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ลดการพึ่งพาแหล่งเงินกู้นอกระบบ การดำเนินงานของกลุ่มยึดหลักความสมัครใจ ความซื่อสัตย์ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกส่งผลทำให้เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและความสามัคคีในชุมชนอย่างยั่งยืน ในกรณีของประเทศไทย กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเริ่มดำเนินการขึ้นจากแนวคิดการพัฒนาชุมชนและการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยภาครัฐและหน่วยงานพัฒนาเอกชนได้ส่งเสริมให้ประชาชน

รวมกลุ่มออมเงินตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน เงินออมของสมาชิกเหล่านี้ถูกนำมาจัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อให้กู้ยืมสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรและกิจกรรมสร้างรายได้ในชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ยังเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างวินัยทางการเงิน การพึ่งพาตนเอง และความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน, 2567)

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการออมและสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชนในพื้นที่ โดยมีเป้าหมายในการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของสมาชิก อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ามีข้อจำกัดและปัญหาหลายประการ เช่น การวางแผนการดำเนินงานที่ยังขาดความชัดเจนและความต่อเนื่อง การจัดโครงสร้างองค์กรและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ยังไม่เหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการด้านเงินทุนและการติดตามประเมินผลที่ยังไม่เป็นระบบ นอกจากนี้ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกยังมีความแตกต่างกัน บางส่วนขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และเป้าหมายของกลุ่มส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไม่สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้อย่างเต็มที่ ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการศึกษารูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์อย่างเป็นระบบ เพื่อค้นหาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จและอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบและแนวทางการพัฒนาของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอดงหลวง เพื่อจะถอดประสบการณ์นำไปใช้ในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอดงหลวง
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอดงหลวง

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในประเทศไทยที่ผ่านมา มีแนวคิดในการศึกษาแบ่งได้ 5 กลุ่มดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน

สุพิชชา โชติกำจร และนิพนธ์ เพชรบุรณิน (2562) ได้ร่วมกันศึกษาประสิทธิภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดเพชรบูรณ์ด้วยวิธี DEA พบว่ากลุ่มส่วนใหญ่อยู่ในระดับประสิทธิภาพต่ำ โดยปัจจัยที่ช่วยยกระดับประสิทธิภาพ ได้แก่ ความเป็นกลางของคณะกรรมการ การชำระหนี้ตรงเวลา และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร สอดคล้องกับบุญพร อิงชาติเจริญ และโชติ บดีรัฐ (2565) ที่

ศึกษากลุ่มออมทรัพย์ในจังหวัดพิจิตรด้วยการวิจัยแบบผสมผสาน พบว่าการบริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเสนอแนะให้เน้นการปลูกฝังวินัยการออม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น กล่าวโดยสรุป ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้รับอิทธิพลจากทั้งปัจจัยเชิงคุณธรรม เช่น ความเป็นกลางและวินัยทางการเงิน และปัจจัยเชิงบริหาร เช่น การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลต้องอาศัยทั้งการจัดการเชิงระบบและคุณค่าทางจริยธรรมควบคู่กัน

2. ทูทางสังคมและคุณธรรมของผู้นำ

ศิริพร ทิพรัก (2564) ได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาบทบาทของทูทางสังคมต่อการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าความเชื่อมั่น ความสามัคคี และคุณธรรมของผู้นำและสมาชิก เป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้กลุ่มดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเสนอแนวทางการเสริมสร้างทูทางสังคมผ่านการมีส่วนร่วมและการถ่ายทอดประสบการณ์สู่คนรุ่นใหม่ ดังนั้น ทูทางสังคมซึ่งประกอบด้วยความไว้วางใจ ความสามัคคี และคุณธรรม ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่หล่อเลี้ยงความยั่งยืนของกลุ่มออมทรัพย์ในระยะยาว การสืบทอดและถ่ายทอดทูทางสังคมสู่คนรุ่นใหม่จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการรักษาความเข้มแข็งของกลุ่ม

3. การจัดทำบัญชีและความรู้ทางการเงิน

พิมพ์พิศา วรรณวิจิตร และปวีณา กองจันทร์ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์ พบว่าความรู้และความเข้าใจในกระบวนการบัญชีของผู้รับผิดชอบเป็นปัจจัยหลักขณะที่ประสบการณ์และการฝึกอบรมกลับไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยนี้เห็นว่าคุณภาพของความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีมีความสำคัญมากกว่าระยะเวลาประสบการณ์หรือการฝึกอบรมทั่วไป สะท้อนว่าการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่บัญชีควรมุ่งเน้นที่การเสริมสร้างองค์ความรู้เชิงลึก มากกว่าการสะสมชั่วโมงการทำงานหรือการอบรมเชิงปริมาณ

4. การมีส่วนร่วม การวางแผน และภาวะผู้นำ

งานวิจัยหลายชิ้นได้ยืนยันแนวคิดนี้ร่วมกัน ได้แก่ งานศึกษาของ สุรัตดา ตาเสือ และคณะ (2566) อิศรนนท์ ทรงเนติชาวลิต และฐิติมา เวชพงศ์ (2557) กมลวรรณ แก้วกล่อม (2567) อรุณา โภทอง และวรวิมล จำลองนาค (2568) รวมถึงฐาปกรณ ทองทิพย์ และคณะ (2567) โดยทุกการศึกษาต่างพบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิก การวางแผนเชิงระบบ การจัดองค์กรที่ดี และภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ในหลากหลายบริบทพื้นที่ โดยสรุปแล้ว การมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำเป็นตัวแปรที่ปรากฏอย่างสม่ำเสมอในงานวิจัยหลายพื้นที่ แสดงให้เห็นว่าสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสากลของการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะอยู่ในบริบทพื้นที่ใดก็ตาม

5. รูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนแบบพึ่งพาตนเอง

ธนิศร ศรีก๊กเจริญ และคณะ (2566) ได้ศึกษา “TONMAI Model” ซึ่งบูรณาการองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ความไว้วางใจ (Trust) โอกาส (Opportunity) เครือข่าย (Network) และการจัดการ (Management) เพื่อสร้างระบบสวัสดิการชุมชนที่พึ่งพาตนเองได้ ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกมีความรู้เพิ่มขึ้นและมีความพึงพอใจ

ในระดับสูง การพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนที่บูรณาการทั้งมิติสังคม เศรษฐกิจ และการจัดการในกรอบแนวคิดเดียวกัน มีศักยภาพในการสร้างความยั่งยืนให้กับกลุ่มออมทรัพย์ได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะเมื่อออกแบบจากฐานความต้องการของชุมชนเอง

แม้งานวิจัยที่ผ่านมาจะมีการศึกษาที่ครอบคลุมหลายมิติ แต่ยังพบช่องว่างของการวิจัย (Research Gaps) ที่สำคัญ ได้แก่ (1) ขาดการบูรณาการเชิงลึกระหว่างทุนทางสังคม คุณธรรม และผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจของกลุ่มในระยะยาว (2) งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษารายพื้นที่ ยังขาดการเปรียบเทียบข้ามบริบทหรือการสังเคราะห์เชิงระบบ และ (3) ยังมีงานวิจัยที่เชื่อมโยงประสิทธิภาพการบริหาร การจัดสวัสดิการ และความยั่งยืนของชุมชนในกรอบแนวคิดเดียวกันค่อนข้างจำกัด ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรศึกษาเพิ่มเติมในอนาคต

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตซึ่งประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการทั้งหมดของบ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม รวมทั้งสิ้น 30 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 19 คน และประธานและคณะกรรมการของกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 11 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการของ Fayol (1930) ครอบคลุมองค์ประกอบการบริหาร 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์กร (Organizing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุมงาน (Controlling)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในพื้นที่บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนธันวาคม 2566 ถึงเดือนมิถุนายน 2567 โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทุกคนในกลุ่มเป้าหมาย ทั้งสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์และคณะกรรมการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะและระดับการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในแต่ละด้าน

ผลการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม รายละเอียดดังนี้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 53.33 รองลงมาคือเพศหญิง ร้อยละ 46.67 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง อายุ 30 ขึ้นไป ร้อยละ 56.67 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 25-29 ปี ร้อยละ 23.33 อยู่ในช่วงอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 13.33 และอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 6.67 ด้านการศึกษา ส่วนมากมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 70 และระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 30 ด้านสถานภาพส่วนมากเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 63.33 รองลงมาเป็นประธานและคณะกรรมการ ร้อยละ 36.67

1. การศึกษารูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอราทูพนม

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย

(N=30)

รูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	$(\bar{x})$	(S.D)	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	4.33	0.72	มาก
2. ด้านการจัดการองค์กร	4.31	0.83	มาก
3. ด้านการอำนวยความสะดวก	4.53	0.71	มากที่สุด
4. ด้านการประสานงาน	4.68	0.55	มากที่สุด
5. ด้านการควบคุมงาน	4.73	0.60	มากที่สุด
รวม	4.52	0.68	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอราทูพนม จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.52, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการควบคุมงาน ($\bar{x}$ = 4.73, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ ด้านการประสานงาน ($\bar{x}$ = 4.68, S.D. = 0.55) ต่อมาคือ ด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{x}$ = 4.53, S.D. = 0.71) ด้านการวางแผน ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = 0.72) และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการองค์กร ($\bar{x}$ = 4.31, S.D. = 0.83)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอราทูพนม จังหวัดนครพนม ด้านการวางแผน

(N=30)

ด้านการวางแผน	$(\bar{x})$	(S.D)	แปลผล
---------------	-------------	-------	-------

1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการวางแผนก่อนดำเนินงาน	3.93	0.68	มาก
2. กลุ่มออมทรัพย์มีการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ	4.03	0.60	มาก
3. มีแบบแผนที่สามารถเข้าใจได้ง่าย	4.40	0.88	มาก
4. มีการวางแผนในทุกระดับการปฏิบัติงาน	4.50	0.50	มากที่สุด
5. มีการวางแผนกลยุทธ์ในการตัดสินใจดำเนินงาน	4.80	0.63	มากที่สุด
รวม	4.33	0.63	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอรามหลวง จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาติพัฒนาชาติไทย ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย 5 ลำดับ มีดังนี้ คือ มีการวางแผนกลยุทธ์ในการตัดสินใจดำเนินงาน ($\bar{x}$ = 4.80, S.D. = 0.63) รองลงมา คือ มีการวางแผนในทุกระดับการปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 4.50, S.D. = 0.50) มีแบบแผนที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ($\bar{x}$ = 4.40, S.D. = 0.88) กลุ่มออมทรัพย์มีการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ ($\bar{x}$ = 4.03, S.D. = 0.60) และ ลำดับสุดท้าย คือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการวางแผนก่อนดำเนินงาน ($\bar{x}$ = 3.93, S.D. = 0.68)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอรามหลวง จังหวัดนครพนม ด้านการจัดการองค์กร

(N=30)

ด้านการจัดการองค์กร	($\bar{x}$)	(S.D)	แปลผล
1. มีการให้ความสำคัญกับเตรียมตัวและวางแผนล่วงหน้า	4.50	0.76	มากที่สุด
2. มีการวางระเบียบการจัดการในองค์กรอย่างรัดกุม	4.40	1.02	มาก
3. มีการเอาใจใส่พนักงานให้เป็นรากฐานสำคัญขององค์กร	4.63	0.95	มากที่สุด
4. ใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.93	0.73	มาก
5. มีการปรับตัวตามยุคสมัยด้วยการใช้เทคโนโลยีเข้าร่วม	4.10	0.75	มากที่สุด
รวม	4.31	0.75	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอรามหลวง จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาติพัฒนา

ชาติไทย ด้านการจัดการองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย 5 ลำดับ มีดังนี้ มีการเอาใจใส่พนักงานให้เป็นรากฐานสำคัญขององค์กร ($\bar{x}$ = 4.63, S.D. = 0.95) รองลงมา คือ มีการให้ความสำคัญกับเตรียมตัวและวางแผนล่วงหน้า ($\bar{x}$ = 4.50, S.D. = 0.76) มีการวางระเบียบการจัดการในองค์กรอย่างรัดกุม ($\bar{x}$ = 4.40, S.D. = 1.02) มีการปรับตัวตามยุคสมัยด้วยการใช้เทคโนโลยีเข้าร่วม ($\bar{x}$ = 4.10, S.D. = 0.75) และลำดับสุดท้าย คือ ใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{x}$ = 3.93, S.D. = 0.73)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หมื่น อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านการอำนวยความสะดวก

(N=30)

ด้านการอำนวยความสะดวก	($\bar{x}$)	(S.D)	แปลผล
1. มีการการชักจูงหรือกระตุ้นให้บุคคลอื่นปฏิบัติตาม	3.67	0.75	มาก
2. มีภาวะการเป็นผู้นำสูง	4.63	0.66	มากที่สุด
3. มีการมอบหมาย และชี้แนะกระบวนการทำงาน	4.93	0.25	มากที่สุด
4. มีการติดตามตรวจสอบการทำงานของพนักงาน ให้ดำเนินไปตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.73	0.51	มากที่สุด
5. มีกระบวนการสื่อสารอย่างเป็นระบบ	4.67	0.47	มากที่สุด
รวม	4.53	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หมื่น อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาติพัฒนาชาติไทย ด้านการอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย 5 ลำดับ มีดังนี้ คือ มีการมอบหมายและชี้แนะกระบวนการทำงาน ($\bar{x}$ = 4.93, S.D. = 0.25) รองลงมา คือ มีการติดตามตรวจสอบการทำงานของพนักงาน ให้ดำเนินไปตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ($\bar{x}$ = 4.73, S.D. = 0.51) มีกระบวนการสื่อสารอย่างเป็นระบบ ($\bar{x}$ = 4.67, S.D. = 0.47) มีภาวะการเป็นผู้นำสูง ($\bar{x}$ = 4.63, S.D. = 0.66) และลำดับสุดท้าย คือ มีการการชักจูงหรือกระตุ้นให้บุคคลอื่นปฏิบัติตาม ($\bar{x}$ = 3.67, S.D. = 0.75)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอนครพนม จังหวัดนครพนม ด้านการประสานงาน

(N=30)

ด้านการประสานงาน	($\bar{x}$)	(S.D)	แปลผล
1. มีการร่วมมือปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการ	4.30	0.53	มาก
2. มีการติดต่อสื่อสารให้เกิด ความคิด ความเข้าใจตรงกัน	4.67	0.54	มากที่สุด
3. ยินดีรับฟังคำติชมและรับฟังคำแนะนำความเห็นของคนอื่น	4.83	0.37	มากที่สุด
4. พยายามทำงานให้เสร็จทันเวลา และมีประสิทธิภาพ	4.70	0.69	มากที่สุด
5. รู้จักขอความร่วมมือและรู้จักให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	4.90	0.30	มากที่สุด
รวม	4.68	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอนครพนม จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาติพัฒนาชาติไทย ด้านการประสานงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย 5 ลำดับ มีดังนี้ คือ รู้จักขอความร่วมมือและรู้จักให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ($\bar{x}$ = 4.90, S.D.= 0.30) รองลงมา คือ ยินดีรับฟังคำติชมและรับฟังคำแนะนำความเห็นของคนอื่น ($\bar{x}$ = 4.83, S.D.= 0.37) พยายามทำงานให้เสร็จทันเวลา และมีประสิทธิภาพ ($\bar{x}$ = 4.70, S.D. = 0.69) มีการติดต่อสื่อสารให้เกิด ความคิด ความเข้าใจตรงกัน ($\bar{x}$ = 4.67, S.D.= 0.54) และลำดับสุดท้าย คือ มีการร่วมมือปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการ ($\bar{x}$ = 4.30, S.D.= 0.53)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอนครพนม จังหวัดนครพนม ด้านการควบคุมงาน

(N=30)

ด้านการควบคุมงาน	($\bar{x}$)	(S.D)	แปลผล
1. การกำกับดูแลงานให้เป็นไปตามแผนหรือแนวปฏิบัติ	4.70	0.69	มากที่สุด
2. ควบคุมคุณภาพของผลผลิตและหรือบริการให้ได้มาตรฐาน	4.83	0.37	มากที่สุด
3. ตรวจสอบความก้าวหน้าของงานตามที่ได้รับผิดชอบอยู่	4.67	0.54	มากที่สุด
4. การประเมินผลงานเพื่อเป็นการพิจารณาคุณค่าของผลงาน	4.80	0.65	มากที่สุด

5. ปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน	4.63	0.66	มากที่สุด
รวม	4.73	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม่า อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาติพัฒนาชาติไทย ด้านการควบคุมงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย 5 ลำดับ มีดังนี้ คือ ควบคุมคุณภาพของผลผลิตและหรือบริการให้ได้มาตรฐาน ($\bar{x}$ = 4.83, S.D. = 0.37) รองลงมา คือ การประเมินผลงานเพื่อเป็นการพิจารณาคุณค่าของผลงาน ($\bar{x}$ = 4.80, S.D. = 0.65) การกำกับดูแลงานให้เป็นไปตามแผนหรือแนวปฏิบัติ ($\bar{x}$ = 4.70, S.D. = 0.69) ตรวจสอบความก้าวหน้าของงานตามที่ได้รับผิดชอบอยู่ ($\bar{x}$ = 4.67, S.D. = 0.54) และลำดับสุดท้าย คือ ปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน ($\bar{x}$ = 4.63, S.D. = 0.66)

2. ข้อเสนอแนะต่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม่า อำเภอรามัญ

จากการวิจัยพบว่า

1) ด้านการวางแผน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตควรพิจารณาคัดเลือกแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด โดยอาศัยการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านและมีเหตุผล เพื่อให้การดำเนินงานในอนาคตเป็นไปอย่างราบรื่น บรรลุเป้าหมายที่กำหนดและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) ด้านการจัดองค์กร ควรการจัดระเบียบกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร และ มอบหมายงานให้คนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย การจัดองค์การที่ดี จะช่วยให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ

3) ด้านการอำนวยการ ควรมอบหมาย ชี้แนะ และติดตามตรวจสอบการทำงานของพนักงาน ให้ดำเนินไปตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยจะต้องคำนึงถึงขวัญและกำลังใจของพนักงานด้วย

1.4 ด้านการประสานงาน ควรส่งเสริมให้มีการประสานงานที่ีระหว่างคณะกรรมการ สมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อนและความขัดแย้งในการทำงาน รวมทั้งควรมีการสื่อสารข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ ชัดเจน และทั่วถึง เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจบทบาทหน้าที่และสามารถร่วมมือกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ด้านการควบคุมงาน ควรกำหนดระบบการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการตรวจสอบการทำงานและผลลัพธ์อย่างต่อเนื่อง เปรียบเทียบกับแผนหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานได้ทันท่วงที อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. วิเคราะห์รูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอรามัญ

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอรามัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมที่ ($\bar{x}=4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการควบคุมงาน ($\bar{x}=4.73$) รองลงมาคือ ด้านการประสานงาน ($\bar{x}=4.68$) ด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{x}=4.53$) ด้านการวางแผน ($\bar{x}=4.33$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการองค์กร ($\bar{x}=4.31$)

1.1 ด้านการวางแผน พบว่า รูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 5 มีการวางแผนกลยุทธ์ในการตัดสินใจดำเนินงาน รองลงมาคือ ข้อ 4 มีการวางแผนในทุกระดับการปฏิบัติงาน ข้อ 3 มีแบบแผนที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ข้อ 2 กลุ่มออมทรัพย์มีการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการวางแผนก่อนดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรัตดา ตาเสือ มยุรี รัตนเสริมพงศ์และ วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลหัวปลวก อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประการแรก การบริหารงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลหัวปลวก อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดสรรเงินทุน อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ ประการที่สอง ประสิทธิภาพการบริหารงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลหัวปลวก อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพิจารณาและอนุมัติเงินกู้ อยู่ในระดับมาก ด้านการเร่งรัดติดตามหนี้สิน อยู่ในระดับมาก ด้านการส่งเสริม อยู่ในระดับมาก และด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก และ ประการที่สาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลหัวปลวก อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดสรรเงินทุน ด้านการมีส่วนร่วมและด้านผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

1.2 ด้านการจัดการองค์กร พบว่า รูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ด้านการจัดการองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 3 มีการเอาใจใส่พนักงานให้เป็นรากฐานสำคัญขององค์กร รองลงมาคือ ข้อ 1 มีการให้ความสำคัญกับเตรียมตัวและวางแผนล่วงหน้า ข้อ 2 มีการวางระเบียบการจัดการในองค์กรอย่างรัดกุม ข้อ 5 มีการปรับตัวตามยุคสมัยด้วยการใช้เทคโนโลยีเข้าร่วม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 4 ใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อิศรนนท์ ทรงเนติเชาวลิต และ จิตติมา เวชพงศ์ ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย คุณลักษณะของคณะกรรมการในภาพรวม คณะกรรมการมีประสบการณ์ในการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมากกว่า 4 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงานอย่างน้อยจำนวน 1 ครั้ง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่คุณลักษณะของคณะกรรมการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ประสบการณ์ในการบริหารกลุ่ม การได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ และการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่ต่างกัน มีผลทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

1.3 ด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า รูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอดำรงวิทยารมย์ จังหวัดนครพนม ด้านการอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 มีการมอบหมาย และชี้แนะกระบวนการทำงาน รองลงมาคือ ข้อ 4 มีการติดตามตรวจสอบการทำงานของพนักงาน ให้ดำเนินไปตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ข้อ 5 มีกระบวนการสื่อสารอย่างเป็นระบบ ข้อ 2 มีภาวะการเป็นผู้นำสูง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 1 มีการชักจูงหรือกระตุ้นให้บุคคลอื่นปฏิบัติตาม ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัณฑนา เกอฮัน และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ออมทรัพย์บ้านเถลิง: แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตชุมชนบ้านเถลิง ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1) วิธีการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่า 1) มีเป้าหมายการดำเนินงานร่วมกัน 2) มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกเดือน 3) มีหลักคุณธรรม 5 ประการที่สมาชิกปฏิบัติต่อกัน เช่น ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เป็นต้น 4) สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น 5) มีการแสดงบัญชีราย-รายจ่าย

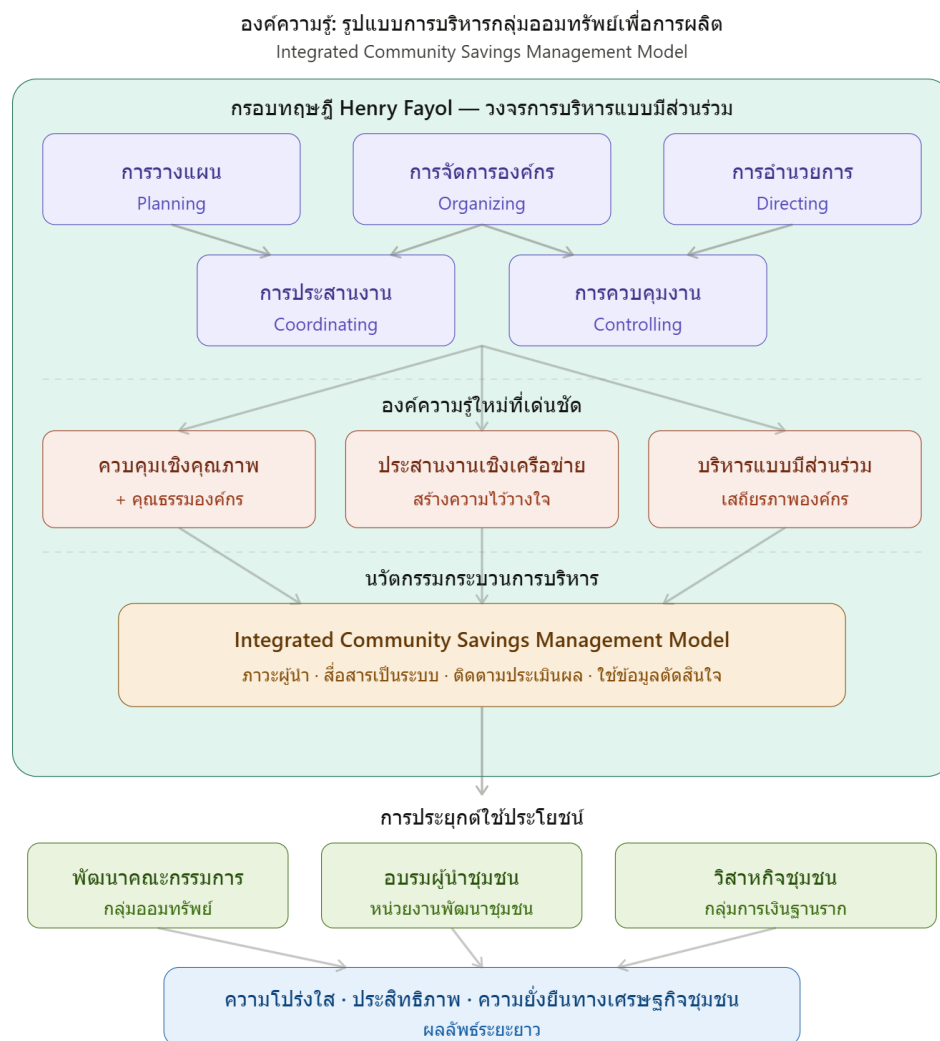
1.4 ด้านการประสานงาน พบว่า รูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอู่หม้า อำเภอดำรงวิทยารมย์ จังหวัดนครพนม ด้านการประสานงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 5 รู้จักขอความร่วมมือและรู้จักให้ความช่วยเหลือผู้อื่น รองลงมาคือ ข้อ 3 ยินดีรับฟังคำติชมและรับฟังคำแนะนำความเห็นของคนอื่น ข้อ 4 พยายามทำงานให้เสร็จทันเวลา และมีประสิทธิภาพ ข้อ 2 มีการติดต่อสื่อสารให้เกิด ความคิด ความเข้าใจตรงกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 1 มีการร่วมมือปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุพิชชา โชติคำจร นิพนธ์ เพชรบุรณินและบวรลักษณ์ เงินมา (2568) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและแปรรูปมะขามในจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและแปรรูปมะขามในจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าประสิทธิภาพเฉลี่ยเท่ากับ .58 และยังพบว่า หากวิสาหกิจชุมชนฯ ได้รับเงินสนับสนุนและเงินกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีการ

พัฒนาผลิตภัณฑ์จะส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนฯ มีประสิทธิภาพการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ดังนั้น ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนฯ ควรเข้าไปให้ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการหาแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนฯ และให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

1.5 ด้านการควบคุมงาน พบว่า รูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอุมเหมา อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ด้านการควบคุมงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2 ควบคุมคุณภาพของผลผลิตและหรือบริการให้ได้มาตรฐาน รองลงมาคือ ข้อ 4 การประเมินผลงานเพื่อเป็นการพิจารณาคุณค่าของผลงาน ข้อ 1 การกำกับดูแลงานให้เป็นไปตามแผนหรือแนวปฏิบัติ ข้อ 3 ตรวจสอบความก้าวหน้าของงานตามที่ได้รับมอบหมาย อยู่ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 5 ปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลวิจัยของ พิมพ์พิศา วรรณวิจิตรและปวีณา กองจันทร์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านขอนแก่น จังหวัดปราจีนบุรี โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ กลุ่มประสบความสำเร็จ คือ คุณลักษณะผู้นำของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ฯ สามารถบริหารจัดการ และติดตามกำกับงานของกลุ่มฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการร่วมทำงานกับเจ้าหน้าที่ที่มาร่วมให้ คำแนะนำ ปรึกษา ร่วมการประชุมอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มมีความเจริญก้าวหน้า ใน ส่วนของการเทียบวัดกับเป้าหมายในเรื่องความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งทางด้านการบริหารจัดการ และการ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายกลุ่ม พบว่าทั้งสองกิจกรรมประสบความสำเร็จในระดับมาก

สรุปองค์ความรู้

งานวิจัยนี้ได้สร้างองค์ความรู้สำคัญเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในระดับชุมชนที่มีประสิทธิภาพสูง โดยชี้ให้เห็นความสัมพันธ์เชิงระบบของกระบวนการบริหาร 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์กร การอำนวยการ การประสานงาน และการควบคุมงาน ซึ่งทำงานเชื่อมโยงกันเป็นวงจรการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภายใต้บริบทชุมชนท้องถิ่น องค์ความรู้ใหม่ที่เด่นชัด คือ การเน้นการควบคุมงานเชิงคุณภาพควบคู่คุณธรรมองค์กร และการประสานงานเชิงเครือข่าย เป็นกลไกเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์ทำให้เกิดเสถียรภาพด้านการบริหารและความไว้วางใจของสมาชิก ในเชิงนวัตกรรมงานวิจัยนี้ได้เสนอต้นแบบการบริหารกลุ่มออมทรัพย์แบบบูรณาการ (Integrated Community Savings Management Model) ที่ผสานภาวะผู้นำ การสื่อสารเป็นระบบ การติดตามประเมินผล และการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจซึ่งเหมาะสมกับองค์กรการเงินชุมชนขนาดเล็ก นวัตกรรมนี้ไม่ใช่เทคโนโลยีเชิงเครื่องมือแต่เป็นนวัตกรรมกระบวนการบริหารที่ปรับใช้ได้จริงในบริบทสังคมชนบท

ภาพที่ 1 องค์ความรู้และการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

ด้านการถ่ายทอดและการนำไปใช้ประโยชน์ องค์ความรู้สามารถใช้เป็นแนวทางพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ การจัดอบรมผู้นำชุมชน และการวางระบบติดตามงานของหน่วยงานพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ยังประยุกต์ใช้กับวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มการเงินฐานรากอื่น ๆ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหาร ความโปร่งใส และความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1.1 ควรกำหนดนโยบายการบริหารงานกลุ่มออมทรัพย์ที่ชัดเจน ครอบคลุมด้านการวางแผน การจัดการ องค์กร การอำนวยการ การประสานงาน และการควบคุมงาน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

2.1.2 ควรสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการและสมาชิก ผ่านการอบรมด้านการบริหารจัดการและการทำงานเป็นทีม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของกลุ่ม

2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของกลุ่มออมทรัพย์ เช่น ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของสมาชิก หรือการใช้เทคโนโลยี

2.2.2 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังกลุ่มออมทรัพย์ในพื้นที่อื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ แก้วกลม. (2567). การจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารการจัดการการเมืองการปกครองและท้องถิ่น*, 2(3), 21-29.
- ฐาปกรณ์ ทองทิพย์, สถาพร วิชัยรัมย์ และ ธัญญรัตน์ พุทธิพงศ์ชัยชาญ. (2567). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลบ้านตะโก อำเภอยะรัง จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารสถาบันวิจัยพินิตธรรม*, 11(3), 147-160.
- ธนิต ศรีกีกะเจริญ, นรินทร์ สังข์รักษา และ วรณวีร์ บุญคุ้ม. (2567). การพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนแบบพึ่งพาตนเองของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตภาคกลางตอนล่าง 1. *มจร. การพัฒนาสังคม*, 8(3), 1-12.
- บุญยพร อิงชาติเจริญ และโชติ บดีรัฐ (2565). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสระยายชี ตำบลเนินปอ อำเภอสว่างงาม จังหวัดพิจิตร. *Journal of Modern Learning Development*, 7(5), 80-91.
- พิมพ์พิศา วรณวิจิตร และ ปวีณา กองจันทร์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10(1), 1926-1942.
- มณฑนา เกออัน, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, อุดมศักดิ์ เดโชชัย และเดโช แชน้ำแก้ว. (2562). ออมทรัพย์บ้านเกลิง: แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตชุมชนบ้านเกลิง ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมพัฒนศาสตร์*, 2(2), 32-46.
- ศิริพร ทิพรัก. (2564). ทูทางสังคมกับการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารการจัดการองค์กรและพัฒนาสังคม*, 1(2), 43-52.
- สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน. (2567). *กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต*. เข้าถึงได้จาก <https://fund.cdd.go.th/th/content/category/index/id/266>
- สุพิชชา โชติกำจร, นิพนธ์ เพชรบุรณิน และ บวรลักษณ์ เงินมา. (2568). การศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงาน ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและแปรรูปมะขามในจังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 5(2), 797-809.

- สุรัตตา ตาเสื่อ, มยุรี รัตนเสริมพงศ์, และ วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลหัวปลวก อำเภอสายบุรี จังหวัดกระบี่. *Lawarath Social E-Journal*, 5(1), 15-32.
- อรอุมา โถทอง และ วรุดิ จ้างลองนาค (2568). ประสิทธิภาพของการจัดการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน: กรณีศึกษา บ้านโนนตาล ตำบลธาตุ อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร. วิทยาเขตอีสาน*, 6(1), 17-29.
- อัครลักษณ์ ราชพลสิทธิ์, วันชัย ธรรมสัจการ และ บัญชา สมบูรณ์สุข (2568). รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตท่ามกลางภาวะวิกฤตเศรษฐกิจถดถอย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*, 31(1), 168-177.
- อิสรนนท์ ทรงเนติเขาวลิต และ จูติมา เวชพงศ์. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 7(2), 1313-1326.
- Fayol, Henri. (1930). *Industrial and general administration*. New York: Mc-Grew Hill.